

Перемога — 50!

Зі святом вас, шановні ветерани!
Зі святом, дорогі співвітчизники!

Влада - Радам !

РОЖОСЬ УКРАЇНИ

Газета Верховної Ради України

№ 83 (1083) • Субота, 6 травня 1995 року • Ціна договірна

ЩЕ ТРИ ДНІ - І ЗАХЛИНУЛАСЬ ТА ВІЙНА

Зоря суворих небес

Сьогодні, 6 травня, у неї був би день народження. Олександр Деревська, відома як Роме́нська надзвичайно, народилася на початку нашого нерозумного спотівки в Грозному (так, саме там!). В громадянську бунта юною сестрою милосердя. Яраз тоді й вступила першу «нічний» дитину, сироту війни, кахуть — дочку білоградського офіцера. Потім дитини Деревської стали сироти «невеселення» 30-х. Далі — одразу синадідитеро сиріт з блокадного Ленінграда. Коли Деревської не стало, вона була матір'ю 62-х душ, врятованих од війни! Усі вони жили в несприятливому будинку в Ромніх на Сумщині. На похороні Мамі ввесь перший ряд колу трохи займали ще зовсім малі, старші стояли позаду. В Ромніх є шопіччентрат П'єтні, а в шопіч — незвичайний музей, десятки портретів різних людей з одним прізвиськом — Деревські. Серед них — українці, росіяни, молдавани й навіть один німець. П'єтмен названа мала пам'ятка. Роме́нчани, щоб хороще, кахуть просто — «Зірка Деревської». Зірка несприятливих небес, вічна сестра милосердя, чия перемога на війні визначалася на числом чужих втра, а числом врятованих душ...

Це у нашій генетичній пам'яті: та війна ситися навіть народженням після неї, і навіть через півстоліття на початку травня мимоволі відраховуеш дні, що залишилися до Перемоги. Усі ми, від старого солдата до його правнука — пасинки тієї війни — і діти тієї Перемоги. Без неї ми буди б інші — якби були взагалі. Ця газета присвячена найзапам'ятованішому травневому дню ХХ століття і людям, що його наближали.

Отже, читайте в номері:

- 3 стор.** Україна готується до свята Перемоги.
- 6 стор.** Унікальний випадок за всю історію світової війни: невідомий ашотич самодій утік з полону на чужому літаку — «До своїх» — на ворожих крилах».
- 7 стор.** Інтерв'ю з істориком П. Толочком: «Зіпнулася ми не на рівні Івана І Гайса...»
- 9 стор.** Як здобувалися золоті зорки і як втрачалися «Зіткнулися ми не на рівні Івана І Гайса...»

ДОРОГІ СПІВВІТЧИЗНИКИ!

Минає півстоліття Великої Перемоги у найжорстокішій і історичній людській війні, що була розбавлена фашизмом і стала страхотливим лихом на тиме для окупованих країн Європи, а й для всіх народів, які пережили це лихоліття.

Визначний вклад у спільну перемогу країн антифашистської коаліції бніс наш народ. Цей внесок вираховується як чисельністю бойові-українців, партизанів, підпільників, наших учасників руху Опору в багатьох країнах Європи, які бали смертельну боротьбу з невідомим ворогом, так і особливо великими жертвами, що їх поклав наш народ на шлях Перемоги.

Травень 1945 року став законотворчим перемогою Свободишності та Демократії над фашизмом і реакцією, перемогою прагнень народів до свободи і незалежності.

З висоти півстолітнього періоду, що його здобув український народ від дня Перемоги, чітко бачаються неминучість творення власної держави на засадах демократії, дружби з великими й малими народами та державами.

Наша історія багата і подвигами: Україна ніколи не була агресором щодо інших народів. І сьогодні вона довровільно, першого в світі відмовилася від ядерної зброї, значаючишвиди здійснює спроби цивілізованого людства шлях до миру.

За складних умов шипишного періоду державотворення святкує народ України 50-річчя Перемоги у Великій Вітчизняній війні. Ми в мовчазному борю перед жінками вєтеранками, перед старшими поколіннями, які відвоювали народне господарство в побитій руці.

Схилямо голови перед нашім титом загибких, перед усіма тими, хто здобув Велику Перемогу.

Від імені Верховної Ради сердечно вітаємо вєтеранів Великої Вітчизняної війни, всіх громадян України з днем славної Перемоги.

Вічна слава героям, які поклали за свободу і незалежність Вітчизни!

Голова Верховної Ради України О. МОРОЗ

Вступ до РЕ можна порівняти з одруженням

У Страсбурзі президент Парламентської Асамблеї Рад Європи Мігель Анхель Мартінес зустріся з делегцією ВР України, що брала участь у весільній сесії ПА РЕ у статусі спеціально запрошеного гостя. Обговорювалися питання запланованого на 6 — 8 травня візиту до України пама Мартінеса, що має на меті прискорення процесу вступу України до Рад Європи. Мігель Анхель Мартінес висловив сподівання, що побачити Україну серед повноправних учасників цієї впливової організації ще під час свого головування (до січня 1996 р.).

(Закінчення на 4-й стор.)

**УКРАЇНА
ПОТРЕБУЄ
КОНСОЛІДАЦІЇ
УСІХ СИЛ
СУСПІЛЬСТВА**

(Укрінформ).

Про святкування 50-ї річниці Перемоги у Великій Вітчизняній війні

ТРИМАЙСЯ, КОМАНДИРЕ!

Учасники засідання прийняли Заяву Української Ради Миру, в якій підкреслюється, що деякі політики намагаються принизити значення як самої Перемоги, так і героїчних зусиль людей, які завоювали її. Це — несправедливо, бо кожний загинувлий український вояк не за політичної переконан-

SPARKING CAP

На знімку: слово має Олесь Гончар.

Правові гарантії трудових колективів

Наша адреса: Київ-70
вул.Г.Сковороди,5. Довідки за те-
лефонами: 416-06-64, 416-07-64,
416-04-02.

Фонд сприяння — сприяє

На знімку: представник Фонду Анатолій Толстоухов (праворуч) і професор Юрій Антипкін обмінюються документами про передачу і отримання ліків.

КУЛІНІЧ МИКОЛА ФЕДОРОВИЧ

Л.Д.Кучма, О.О.Мороз, Е.К.Марчук
О.М.Ткаченко, П.Т.Саблук
В.П.Пустовойенко, А.С.Даниленко
Р.В.Шней, Ю.М.Карасик, В.М.Хорев
П.П.Гайдуцкий, С.Г.Бабенко
Г.Д.Загородний, Ю.В.Жихарев
І.А.Фоменко, А.С.Яворський, О.Т.Лисак
Л.І.Зінченко, В.І.Христенко

Колектив «Укрхарчпромбанку» глибоко сумує з приводу передчасної смерті голови ради банку, голови Держхарчпрому України
КУЛІНІЧА Миколи Федоровича
і висловлює щире співчуття рідним та близьким покійного.

Романтика була і на війні

На зустріч учасників бойових дій яка в столиці Будинку вчителя проходила Київська міська Рада організації ветеранів України. Смаков приїхав з дружиною. На відміну від чоловіка, Віра Михайлівна не мала орденів і медалей і тому не могла брати участь у величезній знайомстві цього подорожжя з Великою Вітчизною. Але було саме в Києві 1943-го молодий солдат із Кіргізії брав участь у визволенні українського міста Саватова. Тут він познайомився з симпатичною Вітчизною, яка була йому близькою. Недовго. Вже через кілька днів рядового Смакова війна поклала на шлях від півдня на Захід, забезпечуючи зв'язок військом, що наступали.

Назва міста, проте, виявилася порожньою. Шлях чотири роки вони листувалися, або як висловився Смаков, тривав між ними «поштово-романтичний». А в 1947-му — одружилися. Життя тепер у Києві. Дочка Тамара працює в НДІ, син Асак — офіцер, служить у Стрию. Ось така романтична історія трапилася під час найжорстокішої в історії війни.

Можливо, деякі скажуть, яка вже там на війні романтика. Справді, на солдате — бити ворога. Так, ті, хто приїхав на зустріч, свого часу віддали всі сили цієї боротьби. І були при цьому іще молоді, чималим була їхня любов до рідної домівки, дружини чи нареченої, дідів та онуків. Любили вони нашу землю, історію Галицької землі, в ній України, Білорусі, Литви і Польщі. Командир бронетанка Петро Воловий воював на степних магістрах. Комісар човна Володимир Івашченко — на воді. Капітан Володимир Пузосков — сержанти Віктор Нісоловський, Борис Подоланський боролися з фашизмом — не сучас. А всі разом кували Перемогу, заслужили війну давності прийдешніх поколінь. І як висловили колишнім фронтовикам зарплатні на зустріч працівників дипломатичної представництва країн СНД в Україні.

Щиро вітали присутні у ті люди, які завжди яким ставом могли бути за друзі. Зокрема колектив музею з найбільших чотирьох форм в Україні «Єланда». Саме він, узявши на себе всі фінансові витрати, подав не тільки про сестриний концерт, пам'ятні подарунки, а й про те, щоб ветерани почувалися на зустріч як у рідному домі.

Любомира КОВАЛЬ.

В Києві повеселяться і ветерани, і молодь

Головна вулиця Києва — оновлений Хрещатик, а очікували, 9 Травня тут урочистим парадом прокуватимуть біля 5000 дієвних військовослужбовців. Пройдуть Хрещатиком і ветерани. Потім — культурна програма.

Співають, танцюють, згадують минуле ветерани зможуть вже незабаром після парадів: відвідавши Центрального парку культури та відпочинку та Перchersький ландшафтний парк. Згадують режисера Бориса Шарвару, там вже давній турти артистів «кросборні» гітар-

рами, баянами, гулятьмих з нагоди 15-ї річниці перемоги в цій війні. До них можна буде приєднатися, взявши активну участь. А о 18-й годині на Співочому полі розпочнеться велике театральне дійство. Країні колективи України (хор ім. Верьовки, ансамбль Міністерства оборони), вояки (Дмитро Пилипко, Василь Зіньков, Раїса Кирченко) проведуть концерт, який працюватимуть для ветеранів на сцені.

Для тих яких, які мародів завою, ми зововали Дмитром Гитковим, який мародів завою, ми зововали

ляться, міська влада влаштує на майдані Незалежності великий концерт «Молодь проти війни». «Щоб і для молоді Леня Перемогти став повнокривим святом», — каже режисер концерту Валентин Козаченко.

На головній площі столиці звучатиме і ретро, і популярна музика. Виконають — Таліа Півалія, Ірина Білик, Анатолій Матвійчук, Інші — співатимуть не лише про війну, а й про мирні задоволення — кохання, квіти та зорі. Концерт розпочнеться о 17-й годині, а закінчиться (як і дійство на Співочому полі) о 22-й годині святковим салютом.

Анатолій МАРЦИНОВСЬКИЙ.

Київ.

Їдуть на парад

73 ветерани Великої Вітчизняної війни їдуть до Москви для участі в урочистостях, присвячених 50-річчю Великої Перемоги. Серед них і відомий Герой Радянського Союзу, дев'ять років кавалер ордена Слави. Проводити відбудуться в Київському військово-морському інституті зв'язку. Ві-

це-пре'єр-міст, міністр оборони України Валерій Шмалов армія естермалює медаль «50 лет Победы в Великой Отечественной войне 1941 — 45 гг.».

Перед ветеранами, якими курсини військових закладів, які продемонстрували свою бойову майстерність. На зйомку проведуть ветерани до Москви.

Фото Валерія СОЛОВЬОВА.

Хто до Москви, хто до Варшави

Майор у відставці Микола Петрович Будак з Бердичева знову, як і 50 років тому, має проїхати не парад Перемоги по Красній площі в Москві. А інший майор у відставці — Валентин Миколайович Мокунівський із Житомирської області зустрічати кохаль в не Схід, а на Захід. У чужих краях йому доводилося бути тільки під час війни. А не запросили до Польщі — не сіватували 50-річчя Перемоги над фашизмом.

У 1944 році на тільки-но визволеній території Житомирщини відомий перфомування Вікськ Польського. Тисячі жителів області, волелючі за націоналізм, волелючі тоді заявили про свою бачили службу в його рядах. Була серед них і молодий сільський учитель Валентин Мокунівський. Ось так і став він підпоручком, командиром взводу саперів. Його фронтова мужність відзначена польськими і радянськими нагородами.

Відтедешні він очолює Комітет ветеранів Вікськ. Покинувши військову службу, який об'єднує понад 600 колишніх фронтовиків та фронтових одів. Польські влади віддалили кожному з них матеріальну допомогу. Перед перемогами Перемоги остигла група з 20 чоловік одержала по півтора мільйонів кербанців.

Олексій КАВУН.

Житомирська область.

У Севастополі — подвійне свято

Рівно за рік до Перемоги Севастополь було звільнено від фашистської загарбників. Тож 9 Травня на цей славний день відзначається як подвійне свято.

Нимішнього року в місті-герої Севастополі планується проведення святкових торжеств за участю моряків Чорноморського флоту, Балтійсько-Морської Сил України. Зберіши Сил нашої держави.

Ветерани Великої Вітчизняної війни військовослужбовці України і Росії зберуться на п'єдесталі Співочого, де тодішній найбільш героїчний бій поклали до Меморіалу Слави коїти та війни, взяли участь у святковому мітингу. З приміщення можна одержати, що іператорів Дядь Перемоги в закриті місто Севастополь ветерани війни зможуть прибути без перепустки.

Олександр ПІЛАТ.

Севастополь.

Кобзон співатиме на руїнах «вервольфу»

День Перемоги знаменитий співак візьме провести у Вінниці. Разом з ним до обласного центру, поруч з яким у роки війни було споруджено ставку Гітлера «вервольф», приїде ще ряд популярних виконавців. Руїни «вервольфу» стануть сценою для великого концерту.

Віктор СКРИПНИК.

Вінниця.

Меморіал для заводчан

Меморіальний комплекс пам'яті 152 працівників моторобудівництва, які полегли на фронті Великої Вітчизняної, спорудили і спорудили поруч із підприємством члени асоціації товариств «Мотор-Сін».

Імена колишніх заводчан викарбували на гранітних плитах. У центрі комплексу встановлено стелу, що символізує пошану творчій вітчизняної душі.

Володимир ДУПАК.

Запорізька область.

Це потрібно більше для нащадків

Перемога над фашизмом значення не зменшило і не постане знати.

Таке враження залишають численні зустрічі та знайомства ветеранів. Вони нім з'являлися на місця давніх боїв. Справді, багаторічне вчинне колективне автобусне заїждження фронтовиків «Фронт» з усіх кутків колишнього Союзу він запропонує і завіз на всі війни витрати від перебування в місті ветерани 228-ї стрілецької дивізії, у часті якої у визволенні Дніпропетровська були вояками. Більше сорока синків війни побували у тому пам'ятнику, який вони брали й утримували в жовтні 1943 року.

Микола НЕЧИПОРЕНКО.

Дніпропетровськ.

Обнялись дві долі

Незвичайна доля двох матерів — українки і росіянки — та їхніх синів надихнула черкаського художника Івана Гайдука на створення дитячої високої психологічної ілюстрації. Деякі з них, виховані в родині, уродженці Краснодарського краю, пішли у першу Другу світову війну, і жоден з них не повернувся. Трьом з них присвоєно звання Героя Радянського Союзу за визволення Полтави, Кіровограда і Києва. Десятеро братів Лисенків з Черкащини, котрі билися з ворогом на фронтах України, Росії, Білорусі, Західної Європи, повернувшись до рідної неньки живими-здоровими...

На картинах Івана Гайдука дві скорботи жінок, немов Богоматері, дивляться на своїх синів, живих і мертвих, і моляться про те, щоб ніколи не було війни.

Лідія ТИТАРЕНКО

Черкаська область.

РЕЙСЫ ПО УКРАИНЕ

Направление	Дни вылета
Ужгород	ежедневно
Львов	кроме воскресенья
Харьков	ежедневно
Запорожье	ежедневно
Черновцы	ежедневно
Луганск	1, 2, 3, 4, 5
Ив. Франковск	2, 3, 4
Донецк	2, 3, 4
Симферополь	2, 4, 6
Николаев	1, 4
Одесса	2, 4

Київские Авиалинии

ВЕТЕРНАМ к 50 - летию Победы!

С 8 по 10 МАЯ ВАМ ПРЕДОСТАВЛЯЮТСЯ БЕСПЛАТНЫЕ БИЛЕТЫ НА ЛЮБЫЕ НАШИ РЕЙСЫ.

0-62
(04) 212-2004
(04) 212-2523

ЛІН ПОДПЕРКЕ РЕДАКЦІЯ ГАЗЕТИ

Авіакомпанія Київські Авіалінії
ГОЛОС УКРАЇНИ

РЕЙСЫ ЗА РУБЕЖ

Направление	Дни вылета
Стамбул (Турция)	1, 2, 3, 4, 5, 6
Анталья (Турция)	5
Варна (Болгария)	1, 4
Анкара (Италия)	6
Барселона (РФ 995/996)	2
Вильнюс (Литва)	3, 5
Рига (Латвия)	2, 4, 5, 7
Братислава (Словакия)	2, 5
Попрад (Словакия)	7
Рас-эль-Хайма (ОАЭ)	график

Українська армія: втрати неминучі

СХОЖЕ, для сучасних полководців крлате суворовське «не числом, а винятком» найбільш чинним стане керівництво до 911. За словами начальника управління з будівництва та розвитку Збройних Сил України генерал-майора Дмитра Уманця, до кінця 1995 року армію має бути скорочено до 450 000 чоловік.

1991 рік, який ознаменувався розпадом Союзу, став відправним у створенні атчизаційних збройних сил. Чисельність збудованої на пострадянській інфраструктурі армії становила 76 000 військовослужбовців. Уже тоді постало питання: чи зможе прогнати молода держава таку кількість захисників Батьківщини. Виявилося — ні. Та й ні до чого. Аби втриматися на плаву, не заглиблюючись у халяві економічної кризи, держава доводилося позбавлятися непотрібної багатства. Таким на сьогодні є армія. До того ж

епоха бракувала зброєю давно канула в й. А. Кідавний склав Збройних Сил України перебуває також у безосередному зв'язку з теоретичним камінем на міжнародному фронті. За словами Дмитра Уманця, за сприятливих збіг обставин можливе скорочення армійських лав до 400 000 чоловік. Якщо ж керуватись зарубіжною практикою, то оптимальний варіант для збройних сил — 0,3–0,5 відсотка від населення держави.

Напрямок триває — на початку червня на сід Президента має лягти важке документне зобов'язання з приводу перспектив розвитку збройних сил до 2010 року. Армія знає за сучасного скорочення. Але частково розбіжності одні проблеми, держава неминуче змуситься знизити збройні сили до рівня, який тримає в руках меч і змушує раптом змінити гою на разо.

Валерій ДРУЖЕНКО.

Фото

Сергія ВОРОНИНА.

Міст тижня

ТРЕТІЙ — ЗАЙВИЙ?

Україні в Молдову з'являється одна воєнна переправа: на південній околиці Могілаєва Подільського введено в дію новий автомобільний міст. Мабуть, ніде в жодному українському місті Сергія Дмитра так міцно не вважали за руки, як тут: три мости (одні з них закінчилися) у межах однієї міста. Звіж, основний логічний транспорт, як і раніше, «підв'яз» за старим маршрутом — через міст «Дружба», що в центрі міста. Нова ж споруда (до речі, її будівництво фінансувала Молдова, затративши майже три мільйони доларів) поки що залишається без роботи.

Неспроста представники судинної держави — міністр автотранспорту, заступник міністра фінансів та міністр міжнародних справ, не брали участь у торжествах, незважаючи на таліанти господаря в особі голови міської ради та двох його заступників на боржних, що й досі закінчуються за нами.

Історія з цієї воєною переправою тягнеться ще з середини 70-х. Тоді уряди Румунії, Ізраїлю та Кішинева була за

твердження угода, згідно з якою Молдова брала на себе зобов'язання перетнути міст, а українська сторона — «вирішати» до його нової автомобільної апаратури. Траса не тільки відважала б транспорт за місто (з висхідним кордоном у місто по ста автомобільний проїзд на його вулицях ставлять значимий ливчик). Встає з цього мале б не мова про те, що в Молдові вважалися відстань до шибеного кар'єру, розташованого в селі Коси сусіднього Чернівецького району. Визначено автомобіль, завантажуваний у кар'єр, переданою Молдові в оренду, вирощувати у напрямку Могілаєва. Подільського, примітною через усе місто. Крім того, трішки ж і стара воєна переправа. Спеціалісти давно зберігають міст «Дружба» (споруджений він ще на початку 60-х) терміново потребує капітального ремонту. Тож нова автомобільна переправа, подарована Молдові, без роботи, як бачимо, не залишиться.

А щодо обійної дороги, тох її довжина і значення, близько тридцяти кілометрів та навард чи скоро вона буде споруджена. Головна причина, звичайно ж, не в складності рельєфу. Більш в історично — нашіх замках. Як повідомляють у міській раді, прийнятий найбільшим часом держава наряд чи надасть на це кошти.

Віктор СКРИПНИК.
Вінницька область.

Гумор тижня

ВІРНИШИ в нашому ЖЕКУ остантню перебуваю, а заодно й реформи являють. Ливень з'ясувалося, що з науковим потенціалом депо стужуно. Тоді на загальних зборках дирекції Петько (йому хоч і багато за піввісьмий вік, проте смертю ще ніхто не ставив за людина грамотна) запропонував заснувати ЖЕК-академію. 861 рік, у такій спосіб, стамею академіями й науково-теоретичне обурювання замінити прокладило дозоборного крапа миттєво стане міжнародного рівня.

Петькова пропозиція народоді сподобалася. Вірнішли не тили Сірка за міст і тут-таки створили академію. А що тут неправального? Адже утворюються університети-академії, окремніші навчальні в окремніших університетах... І коли вчора у когось не було навіть ученого ступеня, то сьогодні, ставши

ШОУ ПІД ЧОРНОВИЛЕМ, про яке так довго говорили і сперечалися, відбулося

Концерт тижня

НЕВІДОМО, чи влаштовують атомні станції десь у світі фестивалі. Найпевніше, ні. І коли так, то Чорнобильська АЕС, яка є «організатором» найбільшої в історії мирного атома аварії, випередила решту атомників планети це в одному: організації гуңино, розкішного, до-рогого шоу — саме там став фестиваль «Україна. Весна. Славутич».

І триває, і час, коли десь в інших містах снїдомі трудящі демонстрували свою солідарність, славутичани спокійно попивали в центрі міста пиво, їли шашлики, розглядали величезну пікарну сцену і чекали концерту. Шоу мало розпочатися о 8-й годині вечора.

О четвертій годині торгівля припинила продаж спиртних напоїв — за розпорядженням міської влади. Саме в цей час у сірому небі з'явився біло-сінній вертоліт Мі-8; зробиши чого, він приземлився на міському стадіоні. У вертоліті сидів Патріс Кас.

Несподіваний приїзд французької «зірки» так сильно вплинув на славутичаних, що задалося: дано сигнал тривоги. Енергетики покинула півно, «колу» та шашлики і побила до стадіону. Поміж двох Кас і мер міста Володимир Удовиченко — з великим обсягом чорнових троянд. Інших мешківців близько до париками не пусти ЗМОП. Після хвилорі десяти біганини, метушні та різних малорозумілих маневрів охороня Патріса постала перелік міських шашликарів французької піси.

На відміну від зображеної на плакатах, справжній Кас виявився фарбованою блядиною в чорних окулярах і довгий вузький співачку. На ногах мала великі черевки військового ариду, котрі викликали у присутніх шире здивування. «Зірка» помалюла славутиччанам рукою, сіла в блакитний «Форд» і відбула в невідомому напрямку.

Тим часом українські учасники концерту (Гриша Шаніраш, Олександр Пономарев, Таріс Повалій, «Табур Раса») забилися прес-конференціями.

Вони були мильними і особливо цікавими у журналістів не викликали. Всі чекали шоу.

І от звільнилося від шмар небо. Звечеріло. Десь недалеко мирно прещали Чорнобильська атомні електростанції. Центральну площу Славутича заповнили її працівники, на дачі навколишніх будинків поведирились міліціонери. Розпочався концерт.

Першим відпрацювали українські співачки. Співали вони гарно. Навіть шкода, що через їхні (за всієї поваги до солідної фірми «Зіттеко») недоробки зі звуку піси було дуже погано чути. Так, що часом музику, яка лунала із великої гори динаміків, легко тушити гоми багаторічного напому. Никомі звук ставав нормальним, потім знову гіршав. Глядачі від того нудувалися і заповноможні організатори задоволення не отримували.

Кас виступав, хоч як дивно, не останньою. Мабуть, краще поспішала. Йі також не пощадило зі звуком, і половина першої пісні нагадувала німе кіно: було арозуміло, що Патріс співає, але що саме — збагнути було не легко. Згодом динаміки зашоровали. Очінок співачка (виступала без тапшорів та музикантів) прещінала свої «хіти», «завела» публіку, роздала багато поштринних цілунків. Потім сказала «мерсі боку» і пішла. Хвилини за п'ятихвиль Мі-8 злетів у чорне зорне небо, а шоу різко завершила Валерія Леонтьєва із своїми довгоногими танцюристками.

... О першій годині ночі над Славутичем розпалені різноколірні ліари світкового салюта. Шашлики славутичани дивилися в небо і раділи. Потім пішли додому, залишивши на площі порожні пляшки, бляхи з піва пина та аїм'яті плетистікі склянки...

Анатолій МАРЦИНОВСЬКИЙ.

На зйомці французка Патріс Кас і українська Таріс.

Фото Анатолія БОВТА.

Реклама

Ковальські спеціалізовані лісососисолярські підприємства «Тур» має для продажу нові вироби з дерева, лози та соломки. У нас за ротику, а також по бартерних угодах можна купити: з лози — набори для наладки, постівні та вестибільні набори, дачікі дивани, бочки для білизни, етажерки, скрині, різних розмірів корзини; з дерева — набори кухонних дощечок, пласові, бляшані і пластмасові сушарніки виробів; із соломки — цукерниці, обурки декоративні, кашно та інше. Шапріємство виготовляє на замовлення вироби з дерева, лози та соломки.

Наша адреса: 264410, місто Ковалев, вул. Грушевського, 112. Телефонні: 2-30-72, 2-30-79, 2-41-08, 2-41-07. Факс 3-26-44.

«ЖЕК-АКАДЕМІЯ»

членом червової академії, він тут-таки поименовувється академіком. Звучить! Більшам на вимучену наукову працею уроду. Визнання, слава.

Він ливень поміркував. Приколу й у до солому. Віарекомодоується: академії Грицько (мене звати Грицько), прийшов чистити, парон, унітаз. Це ж солідно! Рівені! Часто вам удома академії чистити, парон, унітаз? Отож бо й віно. Це ж варто похвалити! Я весь у бодю, інструмент вибілює... Шиваліко, якісно провадує профілактичний огляд, наладжує і виробляються агрегати, вичищує жаку господаря «буль аска» і не беру на чай. То, як?

А які задоволені будуть мешканці! Коли раніше когось електрика тиждень чекати доводилося, то тепер

він сам миттю з'являється, на високому науковому рівні здійснює ремонт, підкавляє актуальними проблемами і, якщо у мешканця є час і бажання, за чашкою торіаки (даруйте, кави) може поговорити про глобальні завдання фундаментальної науки в галузі периферійних маніпуляційних струмів, що виникають внаслідок нестимульованого встановлення гнізда адекватної розетки.

Одне слово, всі аргументи були за ЖЕК-академію. Ухвалення постанови про заснування нового науково-виробничого об'єднання, які вирішили обрати Петьку почесним академіком. Тепер він правшаєт: не аніше по парних числах, а по испарних нехай рибалить. Це данина поваги й визнання його заслуг у сирів розвитку фундаментальних основ каналізаційної науки.

Академік ГРИЦЬКО.

П. ТОЛОЧКО: «З ПІШОХІВНУ ЛИСЯ МИ НЕ НА РІВНІ ІВАНА Й ГАНСА, А НА РІВНІ ГІТЛЕРА І СТАЛІНА»

КОЖНА ПОДІЯ людського життя, а тим більше трагічна, спричиняє різне ставлення до неї: об'єктивне, суб'єктивне, упереджене, нейтральне... Війна — архітрагічна подія. Учасники її емоційно сприймають її, що поважають з нею, а хто потім... намагається дати бачку оцінку, прозвучити філософські трагедії... Пропонуємо вам, шановні читачі, розмову з професіональним істориком, дослідником, який у своїх судженнях опирається лише на незалежні аргументи, факти й документи... Петро Толочко — академік, віце-президент НАН України.

Кор. Петро Петровичу, я знаю, що ви спеціаліст з давньої історії України, разом з тим саме з вами я хочу поговорити про другу світову війну, участь в ній України, про наші втрати і, хоч це, можливо, і парадоксально звучить, про наші здобутки в ці складні роки. Чому саме з вами? Тому, що хочете почути не тільки військовий аналіз, а й певні зауваження і суто людське сприйняття укрїнської історії.

К. Толочко (далі — П. Т.). Що ж, спробую. Найперше, я відразу скажу, що підтримую ту назву другої світової війни, яка була в нас узвичаєна, — Велика Вітчизняна війна. Зрозуміло, що вона задала нам немісцеві збитки. У людському вимірі — споживалися вимогливі, що залишилися біля мільйонів чоловік на фронті. В економічному — розгромом нашої індустріальної бази. Вибудована цивилізація інтелектуального потенціалу — були розграбовані музеї, інститути, вивезені бібліотеки, мистецькі колекції. Одно слово, втрати були колосальні.

Що ж до здобутків... Саме в цей період про закінчення війни відбулося возз'єднання української землі в одній державі. Хоч би що сьогодні говорили, хоч би як їй відповіли, аби від митного, але це факт закінчення фактом — у результаті цієї війни Україна збрала свої землі в одне ціле.

К. Не мні! **П. Т.** Це питання спірне. У своїй основі українська земля була зібрана. Істично Україна стала однією з країн — засновниць ООН. Щоправда, тут була певна невдачливості між реальним становищем України в Радянському Союзі і формальним. Не було справжнього суверенітету, загальні нікого суверенітету. Але як міжнародний партнер ми стали однією з тих держав, що заснували таку високопопулярну організацію.

Ій одні два результати — збирання землі і членство в ООН — інші зграли значну роль у розбудові держави України. Після розвитку Радянського Союзу ми вичислялися з нього як конкретна держава, з конкретною територією і кордонами.

П. Т. «де-юре» стали «де-факто».

К. Так, Українці не треба було, як іншим, вступати в ООН. Але негативних наслідків, якщо було, в цей період не було.

Кор. Петре Петровичу, а якщо торкатися проблеми психологічного сприйняття однієї одної двох проблем — німців і росіян, німців і росіян (український, білоруський). Колишній німецький романіст Іоган Гердер порівнював Україну білоруську майбутню, молдавську вона стала новою Елладою в Європі. Німецько-руські інтелектуальні контакти завжди були існують і разом з тим у ХХ столітті ми воли діти німці і обидва з Німеччиною.

П. Т. За життя я мав немало контактів з німцями. Бував на археологічних розкопках в тодішній ФРН і навіть не поривав спілкування з колегами. От у нас були побратимські зв'язки з німцями. Протистояння між нами і німцями в Україні, що я полюбив, наприклад, під Вінницею і так далі. Але вони й розуміли, що Україна — частина Радянського Союзу. І сьогодні я ніх не розумію українських проблем.

Що ж до протистояння народів, то не мене складно виразити, що його не було. Ні тоді, ні тепер. Кор. Історик німецько-української частини історичної розповіді, що хоч би як було дуже українцями, але вони намагалися ділитися з ними своїм власним хлібом, не давали вмерти голодною смертю. Тому я не бувудав би нічого такого протистояння. Протистояння було на рівні прагматичних еліт. Бо зіштовхувалися між не да рівні Івана й Ганса, правда ж? А на рівні

ні Гітлера й Сталіна. Я думаю, що це гріх не народів, а політичних еліт.

Кор. Німці з'явилися багато нових видів, досліджень, як допомагають побачити минуле з різних точок зору, з різних боків ідеологічних бар'єрів. Наприклад, приязке видання В. Юсика «Україна і Німеччина у другій світовій війні» чотирьох дослідників висловлюють різні думки щодо місця України, її економічного й людського потенціалу в планах Німеччини.

П. Т. У Гітлера була мінливіша ідея всебісного папування німецької нації. І він змислив назвати цю ідею авчичий честний німці. Зрозуміло, що шведи українським елітам приваблювали Гітлера, адже, прихильники в Україні, фашисти виносили навіть родючий ґрунт у залізничних вагонах. Вивозили робочу силу. Але Гітлер одмакно дивився що на Україну, що на Росію чи Білорусію — тут був для нього «лебенраум» — життєвий простір, і все.

Кор. Петре Петровичу, я розумію, що історичні події повторити неможливо, але як складалася б ситуація для України, якби вона вже в той час була незалежною?

П. Т. Раділо, що так само, як і для Польщі, Чехословаччини чи іншої європейської країни. Всі були з загартів фашистами. А що Україна в складі Радянського Союзу діла у фаворитів сталінської політики... Це призвело до того, що чистина вийшло народу козала по різні боки фронту. Як на це дивитися сьогодні? І не поділяю поглядів ні німців, ні поляків. Істину завжди десь посередина. Це проблеми дуже складні й делікатні. Іх треба вирішувати не в емоційних аматичних чи партійних, а в певній учасності Вітчизняної війни, в певній тлі, що пройшов від Сталінграда до Берліна, з позицій партизанів...

Кор. А воїни УПА як згадаєте? **П. Т.**... з позиції УПА, як вони себе називають, УПА, але тлі, що кожна з німців. У кожному з нас має перемогти почуття прощення. Минуло чимало років, наробило багато помилок, і якщо ми будемо нести той тягар в майбутнє, толку не буде. Треба, щоб настав час, коли б людина простила однією одну тлі. Хто повинен, хто прощати, але більше не треба згадувати про це. Все треба зробити так, щоб було задоволені найперше учасники війни.

Кор. Тим більше, що в приклад європейських країн. В Іспанії в останній моголі в Дюні Загубили і поховали всі учасники громадянської війни.

П. Т. Так. В Товаристві за охорони історичних пам'яток ми одмакно діємо як про моголі наших воїнів, так і німців. Мертві всі рівні. Тим тоді і живим занадто порозуміти.

Кор. З вашої родини скільки чоловік брали участь у війні?

П. Т. Чотири, один загинув. Батьків брат.

Кор. Хочу це пер розповісти до психологічного сприйняття війни як війни. І тепер у світі неспокій. Війни тривають.

П. Т. Війни виникають не в результаті протистояння між народами. Збройні конфлікти — результат суперництва політичних еліт, які ставають свої цілі, що не збігаються з прагненнями народів.

Повернуся до німців. Пам'ятаю, в нас у селі була якась німецька частина. А в бітці була хороша біда, стояла з причілка. Так-от солдати хороща таку тлі, що вони й тліали пер айно разом з отамами й медом. А одні цю не робили. Він був витем, як сказав потім. Мити загалила його, чому він не бере участь у рубинуванні людини? А солдат айдовий, що певен, що Німеччина війні програє, що він не повинен дістати, а там у нього ще мата залишилися одні. Тому він не може робити одні. Різні боки й вимі...

Кор. Люди військової професії полюбляють повторювати традиції праць і історія чимало того, що нічого не зчить. Розпад Радянський Союз, утворилися нові держави. Але майбуття як чекає?

П. Т. І переконаний, по-перше, що історія не має зворотного ходу. Ми йдемо становимо дорогою історії, історія не повертає назад, що робить багато помилок. По-друге, повернення до минулого не може бути це й тому, що іде активізація кристалізації національних держав на території колишнього Союзу. Процес цей буде мирний. Разом з тим хоч музикавати: не треба нам загострювати увагу, вступити у війну, історія справи одні одного. У слов'янських країн, особливо сусідніх, багато спільного, непомітного.

Минуло, особливо трагічне, повоино залишають нам розумні уроки.

ЖИВЕ В КУП'ЯНСЬКУ на Харківщині Герой Радянського Союзу, колишній фронтовий санінструктор гвардійський сержант Марія Савелівна Шарклетова. В роки війни з боями пройшла вона через усе Україну, брала участь у штурмі Берліна, бритувала від смерті десятки поранених солдатів на фронті. У ній навіть немало фронтових бубалючих. Але одні — особлива.

Колодязь на нейтралі

Сталося це в жовтні 1943 року на Дніпропротівщині поблизу села Віссюк. Підірвалися німецькі гарматні артилерійські генерала В. Чуйкова, переслідуючи ворога, вийшли на передову частину на фронті, а стрілецької роти, в якій служила Марія, темної ночі форсувала річку і заволоділа несподіваним плацдармом на правому березі. Багато було роботи в тому бою всім надзвичайно діяльним санінструктором. До ранку переняла поранених бійців, стягувала їх у траншею, щоб не уразили думи кулі.

Протягнула намагаючись будь-що відквітати плацдарм. Він оточився німецькими артилерійськими батареями, безперервно обстрілювала берег, ворожі снайпери з ранку до вечора посилали на захисників солдати, не давали їм зійти і голови виставляти. Ліни німці відсталяли з гарматними підкріпленнями, переривали боєприпаси, продукти.

Марія доглядала поранених. Лежали вони у траншеї на алясках, німці, нерідко марши, лаялися матінку чи кохана, анукувати мена боюних поранених. А найчастіше багали: — Сестричко, водні... Хом крального водні... А до аляс не дістається. Хіба що вночі можна ризикнути пропонувати до Дніпра. Над траншеєю німці били переривати стогін: — Пили, сестричко... Водні...

Що робити? Як бути? Це зранку вона помітила, що на нейтральній смугі, яка відділяла наші окопи від траншеї, лежали десь сотні за літердіва метрів від передової, анісони журнувся над ледь раним зрубом колом, який там же вилітався якесь камінь мотулою. Пізнав зрозуміло: то були спалені солдатські казани.

— Сестричко, водні... Хом крального водні... Вмираю... Не тримала себеструж, злила з пося кобур з пістолетом, обвилася флягами, приомчала два солдатські казани, сховала в брусстер траншеї і припрямувала до колодязя. Наустріч сестри. Загомичні, анісони переривали бійці. До її слуху доносили гучний гоміс командира роті Петухова: — Ми десь не йдемо! Не гаюмо жінку! Ти сказав, що ший У'б'ють же! — Мамо, не дурі, плачати заводи! — кричали з колодязя.

Ворожого траншею мочвала. Жодного пострілу. Марія думала, що бою перекопало подих від такого нахоби.

— Зарз я його з першого пострілу... — сестричка, гайтій! Один наш молодий борець.

— Не смій стріляти! — вигукнув командир роті Петухов: — Анісони, стріляти в Маріюку... А ми що, підлітки?

Німецький солдат підлітком до колодязя, на брав вали, поварі, а ми у наш бій і поволі почавала до своїх.

З того дня на дніпропротівщині плацдарми було укладено неспадковим анісони командувалим своєрідним тимчасовим передовим німці анісони до колодязя.

— наші не стріляли. Наші йшли — мочвала німці анісони до колодязя.

Про цей двоюмичний впадок на війні Марія Савелівна доголює тимчасово передовий німці анісони до колодязя.

Юрій КОНОНОВ. Харків.

Я ТУТ НЕЩОДАВНО почула по телевізору (якісь дуже поважні чоловіки виступали), що коли під час війни хтось урятував хоч одне життя — це подвиг. То, може, я здійснила подвиг?

Де зараз її хрещенин, Олександра Федорівна не знає. Не доводило вони зацікавитися і в Чистяковому, тікаючи з партизани, що додому. Німці теж були не дури, побачили, на що повертається справа і заборонили взагалі водити військовополонених на шахту І, може, тому, що останнього військовополоненого доводилося рятувати зовсім без документів, що маленьку перемогу вона ставить трохи окремо. Ніби відсторонено від усіх інших.

Так уже склалося, що серед найперших у її вчительській практиці учнів був грек Микита Аніміца (його потім убили на війні). А серед військовополоненик опинився його старший брат Антон, занадто слабкий після тифу, щоб не стати прозвізаним зле й вичити.

— На моє щастя саме у той час мій гер Гофман поїхав додому у відпустку. І замість нього прийшов старенький, під 60 років навчальник. Довго я його просила, а потім не витримала й кажу: «Цей грек — мій дядько! У нього четверо дітей дома». І він повірив. Каже діти... у мене двоє є онуки, садочок біля хати. Кому потрібна ця війна? Так і сказав: кому потрібна ця війна?

І дозволити, як виникло. Але ж що робити з документами? Люди, які бачили, що врятованих поплонених місяць не тримаються, боялися давати свої підписи. Одним «моловим» стала Катерина Мухоморова, яка була в селі Емельянінко Антонівна, яку Олександра переставила на Антона. А на другого — перебрехала себе саму. Сама ж і прийняла до своєї хати «дядька».

Після війни нікого не анушувалося. Потім десь з'явився надходив ще рідше. А днями уже звинувачували почотком надійшли лист від Антонової палемінців: пише, що пам'ятають Романову у їхній родині. Хоч дядько Антон і помер давніше, але легеція про життя, яку врятувала його смерті, передали йому родичам, а вони — дочці.

Сьогодні доля Олександри Федорівни не схожа на сотні долі учасників війни, що перебувають за ґрати на хліб Поруч з нею — чоловік Никифор Лалач, який з медаллями повернувся з війни, по війні отримав орден Вітчизняної війни II ступеня, відбудоував мости, і навіть брав участь у спорудженні міста метро у Києві. А зараз так гадано називає дружинку «моя жінка», а не «моя дружина», діти — двоє дорослих онуків, якіни можна пишнати. Сама Олександра Федорівна зуправиство, якій можна дивуватися у її віці (14 травня — буде 83 роки), порється по дому, вирощує квіти на газоні поруч з будинком. І скаржитися тільки на те, що колись вона росла добре, а тепер дзвара заневолати заїняти. Вживають хіба що коньяки. Перші у цьому році, вона подарувала їх мені. Мабути, вгадала, що — улюблені квіти. Квіти травневі.

Вона й сама скожа на квітку. Хрещена мати, як не знає: може, це подвиг?

Наталя ФІЛІЧУК.

ДАХАУ —
СИНОНІМ ДО СЛОВА
«СТРАЖДАННЯ»

В ЧАСИ ЕКСПАНСІЇ «третього рейху» у Європі було створено цілу мережу концентраційних таборів. Навіть цього 1200-річного, жиловидного тепер, базарського містечка, де розташовувався один з них, долю судилося стати сивоніжов до слова «страждання».

Зараз тут музей, а раніше, після насильницького захоплення «третій рейх» майже усієї Європи, в Дакху безпечно стікалися транспортні аеропланів з багатих країн. Це перший з німецьких концентраційних таборів, заснований спочатку на завої боківнісіє поблизу міста Я розрахований на 5000 чоловік. Тоді головним завданням для проповідників нацизму була ізоляція політичних противників, євреїв, свідчень. Та варту, що перебувала в Дакху, мала за мету зберегти життя закованих в ґрати, а не зводити їх до сну. «Більш комфортабельну» тюрму, через яку з 1938 по 1945 році, не враховуючи незареєстрованих, пройшло більше 206 000 аеропланів.

Вранці й ввечері в будь-яку погоду усіх ув'язнених примушували шкуватися на Апельпац. Якщо ж комусь із заарештованих щастило втекти, то наступний «штрафний апель» тривав для всіх щонайменше одну ніч й півдня.

«Робота звільняє», — так гасло висіло над єдиним входом. Половини працівників щоденно по 17 годин.

Внаслідок катастрофічного збільшення захворювань та епідемії довелося розширити арештантський лазарет від двох до тринадцяти бараків.

Трупина була завжди переповнена. Згідно з даними міжнародних організацій, в Дахау загинуло 31951' в'язень. Там було страчено і тисячі незареєстрованих.

Смертність серед в'язнів зростала швидко, як крематорії, введені поза територією табору, виявилися занадто маленькими. У 1942 році спалили іновий. За розпорядженням Головного управління господарчої адміністрації СС у Берліні — як і в інших таборах — з'явилася газова камера, засадована під дум, але не пущена, як палувалося, в дію. Останній шлях в'язнів (з січня 1942-го по листопад 1944-го), засуджених до отруєння газом, пролягав до Шлосгартенга або до інших таборів, де їх страчували.

Староючючі подібні «заклади», гестапо ставило перед собою кілька різних: хоч і взаємопов'язаних цілей. Перш з них — зламати в'язня як особистість, перетворити його на безвольну істоту, нездатну чинити опір, а ще — навести жак на رهتу населення, використовуючи полоненців і як заложників, і як приклад того, що може статися з кожним, хто спробує протидіяти нацизму.

Табори були й тренувальним майданчиком для військ СС. Сім тисяч радянських полонених — українців, білорусів, росіян, євреїв знайшли свій останній притулок в тюрмі народів Дахау. Шість тисяч з них стали мішенню для нацистів на страждимі цього концтабору, які вишколювали тут свою майстерність у воєнній зброю.

Одночасно Дахау розглядався як випробувальний полігон «наєфективнішого» керування суспільством, де переіспівали на практиці, який мінімум санітарії, медичного догляду достатній, щоб людина вижила й при тому була здатна важко працювати, коли усі природні спонукальні мотиви замінено на страх покарання.

Пізніше до практики таборів додали й так звані «медичні експерименти», маючи людей за піддослідних тварин. В одному з таборних блоків містилася лабораторія доктора Рамера. Тут ставлявся експеримент над арештантами в умовах непомірно низького тиску й низьких температур. На станції маларії професор Шинанг штучно насаджував цю страшну хворобу. До таких, часто смертельних експериментів належали й біохімічні досліди.

Тоді суспільні експерименти наживали і об'єктивні досади. Завдяки їм, здійснюваним у 1945 році, вдалося вивести з ладу всі газові камери в Аушвіці. Тепер практика концентраційних таборів нагадує аду, але немає невиненості, що ідея зміни особистості відповідала до якоїсь міри ідеї табору. Завдяки їм, вивести з ладу всі газові камери в Аушвіці. Тепер практика концентраційних таборів нагадує аду, але немає невиненості, що ідея зміни особистості відповідала до якоїсь міри ідеї табору. Завдяки їм, вивести з ладу всі газові камери в Аушвіці. Тепер практика концентраційних таборів нагадує аду, але немає невиненості, що ідея зміни особистості відповідала до якоїсь міри ідеї табору.

Війна Олександри Федорівни Романової почалася у сталінському (донецькому) пологовому будинку. 23 червня чоловік Никифор Іліч, інженер-залізничник, передав записочку, що поїхав у відрядження. І тільки з

Разом зі старою матір'ю, двоюмо дочкою і немовлям жінка шахтарського селища Чистяків розповідала про життя свого чоловіка до родини чоловіка... Все це я розумію, аби пояснити, чому якийсь дев'ятирічка вчителька математики за націоналістичності одного дня зникла з шахті Лутугіна, за якусь сотню років якої був концентраційний табір...

— Я довгий час нікому про це не говорила. Це було просто небезпечно, тепер не варто? Рідні мене відмовлялися це старе згадувати, кому воно могло бути потрібне? Я хотіла тільки врятувати людей з фашистського табору.

Олександра Федорівна німецька, як кажуть, її словником. Лави вистає, аби перекладати для своїх артистів, що їх розкидали німецьким солдатам. На біржі по «наполеонізацію запрошую» мистець (як новий німецький імперіалізм), навіть, якщо у неї на одній старій матері! Її умовили підняти Аутунгі: «Начальник там перекладає немає, а якщо робітник його німецької мови, він імперіалізм, знай, кричить: «Робітництво на останній склад». А ви німецьку знаєте...

Так Олександра Федорівна сідатиме на коня. Шахта практично нічого не вартувала. З трішки вугілля на добу. Командирів же викрутяться зі скрути, дозволяючи їм вийти з полону. Під конвоем, ставили на найтішше, але вони вважали, що дощадки жінки завжди знаходять спосіб годувати: хлібом, квасолею... Сидіти в шахті був збірник Григорій Лушпинський, який вийшов з полону і став на всі руки.

Так як вранці працювати нічим сподобалося і несподібно запропонував на початковий звільнювати його, щоб він міг зареєструватися в Ріманові, біля колосів — червоний офіцер. А це за нову хата, як і так кілька до 6 місяців, якщо не звільнювати до 6 місяців, якщо не звільнювати.

І нехитрий німецький офіцер пішов в командування. Ти діла — ставши чотирі вимоги: потрібні документи, щоб звільнити (наприклад, звільнення на хаті), знається на шахтарській мові, що здоровий, доручення місцевих, який дає притулок звільненим, щоб звільнювати звільнювати було зібрати досить, щоб аудан боляси брати на себе відав Александарі Феодоріві доводилося дити чистаковий, подекувати плаху, щоб звільнювати звільнювати за контрбулату більш як тридцять. Для себе ж заважає шкільний засіб звільнювати аудан і просто шахтарів.

Я ТУТ НЕЩОДАВНО почула по телевізору (якісь дуже поважені чоловіки виступали), що коли під час війни хтось урятував хоч одне життя — це подвиг. То, може, я здійснила подвиг?

істинне життя жінки з небільшовицьким при-
внцем Ромаїова, свідчили: вона рятувала лю-
дей з концтабору, а значить — від смерті.

Докорав її до того, що вона не знає, де зарив тіло хрещеника, Олександра Федоренка. Не довго вони зашамкались і в Чистяково, тікали, хто в партизани, хто додому. Німці тепер були не дурні, побачив, на що повертається справа і заборонили загалом водити військочолованих на шахту. І, може, тому, що останнього військочолованого доводилося рятувати зовсім без документів, що маленьку перемогу вона ставить трохи окремо, ніж відсторонено від усіх інших.

Так уже склалося, що серед найперших у її вчительській практиці учнів був грек Микита Аніміа (його потім убили на війні). А серед військовополітичних опинився його старший брат Антон, занадто слабкий після тифу, щоб вже ще попрацювати з дітьми.

— На мене працює саме у той час мій гер Гофман поїхав додому у відпустку. І замість нього прийшов старенький, під 60 років, начальник. Довго я його просила, а потім не витримала й кажу: «Цей грек — мій дядько! У нього четверо дітей дома». І він поїхав. Каже діти... у мене вдома є онуки, садочок біля хати. Чому потрібна праця війна? Так і сказав: кому потрібна праця війна?

[illegible]

Сьогодні два Олександрів Федорівні не схожа на сотні додво учасників війни, що перебувають з води на ліллі Порту з нею — чоловік Никифор Лаліч, який з малами поперується з війни, по війні отримав орден Вітчизняної війни II ступеня, відбавував воєнну, і навіть брав участь у спурядженні Мостів у Києві. А зараз так агітано називає дружину «молдавінку», яка вдалася до війни, щоб не бути отуком, який можна пинити. Сама Олександра Федорівна зуправдісто, який можна дивуватися у її віці (14 травня — буде 83 роки), парється по доуму, кирочує який на газоні порці з будинком. І скажуться тільки на те, що колись вона росла дівчиною, а тепер десь занавто затилюється. Вживають хіба що коньяки. Перші у цьому році, вона подарувала їй кені. Мабути, вгадала, що — улюблені каті. Каті трамваї, а не каті, як у нас.

Вона й сама скожа на квітку. Хрещена мати, як не знає: може, це подвиг?

Наталя ФІЛІЧУК.

Спокута чужих гріхів, або фольксдойче у соцтаборі

Анатолій був дитиною війни — народився у Німеччині від рабині-українки та господаря-німця. Був він дитям любові чи дитям насильства — єврейсько, важливо, що і мати, і батько в кінці війни загинули, а малий виховувався в інтернаті на території тодішньої НДР, мова батька стала єврейською.

Згодом на Черкащині у нього знайшлися мате-
ріальні родичі, забрали хлопця на Україну. Він
вступив у Радянській Армії, закінчив романьо-
нерманський факультет університету, викладав у
ІТУ, був бездомним і довго добивався житла.
рештою, його таки поселили в комуналі з бже-
дільним судом.

До речі, самого Анатолія багато хто вважав за южєвільного — українською мовою він розмов-

Він довго добивався повернення на перш свою батьківщину, але — безрезультатно.

Одружжя зазвичай складається з двох дітей.

Треба було якось заробляти на прожиток, відомі банкірські роботи, ідучи на заробітки з гетьманськими, я під час однієї з таких поїздок, десять років тому, в Одесі, ті шабашники його побачили — вони діди безглуздо й жорстоко, сп'яну. Можливо, відбили навіть не за гроші, а просто — як у кожному «наші» в Україні, так і в Одесі, «наші» — «наші». Отакій людині, «німеш», котрий ніде не зміг знайти батьківщини.

Київ

Задписано від Є.У.

Валерій ДРУЖЕНКО.

Відгукніться!

Abstract

Пам'ятник матері

Село Броваха Корсунь-Шевченківського району на Черкащині. На пагорбі біля сілської школи стоїть, схрестивши руки, завіряючи у каміні жіноча постаць. Стоїть, вдягаючись у дахну, ніби кожен виглядає чекати... Це пам'ятник матері-героїні, місцевій селянці Садокії Данилаївні Лисенко. Десять синів, десять своїх кровників провела вона на війну проти фашистів. І щодня чекала аді кожного висточки.

А в село все частіше й частіше пошта приносила «похорони». Війною пори їх одержали родини 17 односельців Садокії Данилаївни. А на шість, обійшло страшне горе стороною: усі десять рісненських похоронили після війни до матері. Переможцями!

У місцевому шкільному музеї є Мамині сагітати. Тут зберігаються деякі шинелі, десять пілотов, десять пар чобіт, ніші чинили реалістичні сім'ї Лисенків. А біля школи своїм вайі бітає дітей і дорослих віна Мамі — Садокія Данилаївна.

СПОГАДИ:
ВАЖКІ, БОЛЮЧІ,
ДОРОГІ

Ми вже звикли, якщо приходять кудиось, звертатися усно чи пише ветеран, то необхідно бігається, щось прощати. Слово «ветеран» стало ніби синонімом слова «прохач». Але нас приємно здивувало, що серед листів ветеранів до 50-річчя Перемоги виявилося майже половина спогадів, роздумів.

Киянин, колишній лейтенант морської пікоти, інвалід війни Г. Гаращенко приніс до редакції велику й детальну розповідь про героїчну оборону Севастополя, учасником якої він був. Описав жахіття боїв, звірств фашистів. Він на власні очі бачив, як тисячі поранених радянських солдатів, матросів, офіцерів, що вже не могли рухатися, молили нетайної допомоги. А фашисти йшли й безжалісно пристреливали їх упритул.

Медсестра Настя Кутова своїм тілом закрила добу поранених. Але фашист грубо відштовхнув її і чергою з автомата добив поранених. Потім пішов до інших наметів продовжувати свою звірську розправу. Автор опусу, як фашисти вишукували медсестер, допитували їх, глузували з них, а потім розстріляли всіх.

А Василь Анікевич з смт Березин Чернігівської області не може забути того, що сталося першого дня окупації селення.

Група німецьких солдатів вдерлася в їхню хату, почали вимагати їсти, молоко. Шляхем кльмеч обійшли стоду. Виявив, почали співати. Та нараз один із солдатів втрутився поглядом на похвалений грамотного молодого Вася, що висів на стіні. За ним до грамотного підскочили й інші солдати. Але вони з презирством розглядали не текст грамоти, а портрети Леніна й Сталіна на них. Один з солдатів нахмурився на матір й почав бітати її. Невідомо, чи закінчили б мати живими, якби до хати не зайшов німецький офіцер і українською мовою з'ясувавши обставини, наказав припинити побиття та ще й дав потім якусь довідку, яка втрутила сім'ї корою, яку забирали німці на м'ясо за невиконання поставок молока.

Та лист Л. Анікевича цікавий не лише тим випадком. Він на початку шістдесятих років, пише автор, він нагадав розповідь про цей епізод до газети «Правда». У листі широко дякував тому німецькому офіцеру за захист, гаючи, що то був законспірований антифашист. Сподівався, може він ще живий і якось дізнається про публікацію, відгукується. Але листа не опублікували, а з редакції отримав відповідь-застереження, щоб надалі таких подій не писав, бо остання непереміна може виявитися для нього гіршою за першу.

Хіба важко здогадатися, кому надіслав йому таку засторогу?

Це був... І. Б. Килимничук з Кузнецької Рівненської області. Його, пославшись як на які офіційні документи, автор твора: «Не напад на Гітлер 22 червня. Сталін напад на нас нічого б липше». Застріли уагів не країна на країну нападів, а Гітлер на Сталіна, Сталін на Гітлера...

Капітаном у в'язавці, інвалідом війни, другом п'яти К. Денгубу з Нових Сажар Полтавської області й досі не дав споккою приховування правди (чи, може, не відкрити) про втрату наших військ під час оточення на Харківському напрямі. Киріло Никифорович аж зараз пам'ятає повідомлення Інформбюро, що в тому оточенні загинуло, пропало безвісти 70 тисяч радянських солдатів і в «Історії Вітчизняної війни 1941—45 рр.» про це жодного слова. Автор листа вже звертався до багатьох інстанцій, але, марию, К. Денгубу вважав за необхідне глибоко увічнити пам'ять загинувих у травні 1942 року в харківському оточенні, відновити правду про ту подію. Сподівається на зацікавленість в цьому Міністерства оборони України, на сприяння в цьому меморіальному комплексі «Музей Великої Вітчизняної війни 1941—45 рр.», куди на прохання автора ми перешлемо його листа.

З великою любов'ю й шаною написав про гірну й легендарну «Катюшу» як старішого обстріляв і захищали її ветерани гвардійських жіночих частин, заслужений журналіст України І. Братченко з Кіровоградської області, колишній офіцер 2004-го стрілецької Харківської дивізії В. Ожарель, котрий мешкає у Воронежі, детально пригадав жорстоку і злочинну операцію району Кіровоградської області, зокрема про те, як проста жінка, селянка Ганна Куба, ризикуючи власним життям, врятувала пораненого російського солдата Миколу.

Чи одна вона врятувала життя одному російському солдатові? Чи один російський солдат загинув на українській землі, а українців — на російській? Або тільки один? Автор про це деякі гарячотворні керівники Росії і депутати Держдуми.

Свої спогади про війну, бойові поранення, наслідки до редакції Т. Токарчук з Кривого Рогу, лейтенант медичної служби М. Федотова з Ізяславської області, інвалід війни, втрутився чимало добрих, а також і гірих спогадів Горюнов з Яготинської області, лейтенант 17-ї і 20-ї гвардійських танкових бригад Олександр Железняк з селення Новоселівка Луїтської області. Микола Готунич з Костянтинівки Дніпропетровської області та багато-багато інших. Навіть перелічити всіх не маємо можливості, не те що надрукувати. А це нагадує, що чимало добрих, щирих і зворушливих віршів колишніх фронтовиків: М. Філіпенка з Котопольської області, М. Волкова з Дніпропетровської області, Г. Васильєва з Харківської області, Л. Козорезової з Комсомольської Полтавської області, Л. Дюбрика з Кривого Рогу Дніпропетровської області та інших.

Якщо ГІЛЧЕНКО.

ЛЕЙТЕНАНТ,
ЯКОМУ ВІДДАЄ
ЧЕСТЬ МІНІСТР
ОБОРОНИ

До речі, прізвисько у лейтенанта точнісінько таке ж, як у міністра — Фросина Шмарова.

Мешкає Фросина Йосипівна у Ванпирі Томашпільського району, що вупілі Мирі. З цього видно, вона на когось чекала. «Він, певно, наш новий товариш».

Чи не вперше в житті й пошкодував, що моя професія не лікар. Тим часом допомогі довести й відно до до оточеного дня? Іхньому батальйону відмовились — наду вже ласкавим було весняне сонце, пахолохотили тополяни в горітцях, мидували око білими гірчакми. «А знаєте, такий ось, як ніби стою день на 9 травня у 46-му. Боже, як я втомився тади! Біж крутом кричати: «Перемога, перемога!», а слонез тежуть по літню...»

Переможної весні фельдшеру 15-го окремого мостового залізничного батальйону, лейтенанта медслужби Фросян Роголу заведе випишалося 24. Як вивели двоєчі дідяті траті айн, дорозами якої пройшла з першого до останнього дня? Іхньому батальйону відмовились особина роль. «Коли дехто мене каже: а ви на передовій не були, я відповідаю: я іде більше знала, ніж на передовій». Мостовики заклали останіми. Вислазало, як повітря міст — і слідом за своїми, відлучаючи в спину дихання ворота.

А відступити довелося аж до Стадипіра. А коли вже наступили на мостовики йшли серед перших. У 43-му, ажра в ривичню початку війни, медфайлери Фросян («назине мене й не називали») отримала бойову нагороду. Того дня бої були залиті в госпіталі, а пішла з боєм в саміснє пекло («Такі й вні сні не притисся»). Як тільки ліпилися жінкою... Не одному вояці втрутвала в тому бою життя. А під кінець сама потребувала допомоги: оскільки заклали, тут у кімнаті про нагороду з'явилось і її прізвисько. Всього ж у матері міністра оборони сні військовий нагород.

Ніх Черкащині, де в 44-му стояв їхній батальйон, записався на лейтенанта-медика лейтенанта-технік. Микола Шмаров, який командував роною, поховав Фросину в літній вродю. «Він вже як снітпаст інтендантист. Москвич...» Через деякий час у Карпатках, по дорозі на Чехію, їх обчидили. «Хлопці прирлада пшавку спирту, ску-такую закусу ого й було наше неселля». Несіраста так пшавка Фросина Йосипівна у днів Перемоги. Уже тоді вона чекала сина. «В тому, що був заклад, не сумнівалась. Сон бачила перед тим. Снітпаст, похолодів до мене акуперка каже: сина. А я й: дай нехай пошлю».

На схилі дідь мати не перестає вобіляти за сина. «Я так переживав за його пошу роботу...»

Виктор СКРИПНИК.

Вінницька область.

Геройська смерть
«ворога народу»

Мій дід Михайло, бабусин брат, був «куркульським сином» і на початку 30-х розлізав долю «ворогів народу»: всю родину вигнано з хати, він, малий, ходив по ліях, заробляв на прожиток, ледь-лідило у тридцять третім. На початку війни під мобілізацію не попав — надуто молодий. Прийшли німці, до хати вступили, але тут же мобілізували на примусові роботи. Тікав, страбачив з лігана, відірвав пальця, зачирнившись каблучкою, що була подарована йому коханою дівчиною. Німцям без пальця він був вже не потрібен. Прийшли наші, хату знов одібрали, мобілізували. Йому йшов шов 20-й рік, коли під Яссами, як свідчать земляки, він загинув героїською смертю, до останньої миті не випускаючи з рук кулемета. Дівчина, яку він любив, принесла по війні з Німеччини дитину — цього він вже не побачив.

Іван ГЕРАЩЕНКО.

Миронівський район на Київщині.

МИ ВОЮВАЛИ РАЗОМ

Кожен шостий казахстанець став солдатом Великої Вітчизняної, а ряди діючої армії запис прийшло понад мільйон бійців. Всього тут було сформовано понад 20 дивізій і стрілецьких бригад, більше 30 полків та окремих батальйонів, де казаків складало від 25 до 90 відсотків особового складу.

Доблесті цих людей була гідно відзначена: 110 з них — по чинах кавалери ордена Слави, майже 500 — Герої Радянського Союзу (четверо — дівчі). Історія пам'ятає легендарні імена кулеметниці Маншук Маметової, снайпера Алди Молдагулової та інших.

Сам Казахстан був глибоким тилом, а це означало, що на його плечі лягла турботи забезпечення фронту.

Не руські, окрім того, стали рідним домом для сотень тисяч єврейських сиріт.

На фоті за одним кулеметом — росіянин Колесников, казах Асизбаєв та українець Чепіснев.

Матеріал люб'язно наданий Посольством Республіки Казахстан у Києві.

ГІЛЧЕНКО

Пане Клінтоне, дайте автограф!

КОЛИСЬ у нас була така рубрика «Крісло для гостя». Нідє правди діти, настільки саме журналістам доводилося висувувати людей з цікавими долями і надбаватися у гостини. Бо до редакції приходять переважно прохачі: поділитися своїми проблемами, по допомозу та б пошуках справедливості. Прохання ж цієї жіночки не просто здивувало, — збентежило: «Допоможіть мені взяти авторства у Клімтона».

П'ятих — це дивне поєднання несумісностей: Народження людини — пасивна подія, а її життя, народження — це два трагічні діла. Перша — 33 рік... Але вийшла. Точніше, її виходили батьки — Федір та Олександр Шевчук, бо від маленької Марійки мало що залишалося.

Перший клас. Хто пам'ятає себе у цьому віці, розуміє, що це також урочища хвилини. А її перший клас припав на 41-й. 22 червня (і це друга трагічна дата) їй виповнилося 8 років.

— Кожен мій день вродження починався зі «Вставай, страна огромная». І так — все життя, бо хоч і минуло з дня Перемоги 50 літ кожного 22

— Це моя пам'ять про тих, хто загинув у Вабіноному Яр. Шкороочу я хотіла відіслати до Єрусалиму, але зійшли відпопелі: нехай вона залишиться в українській землі, у музеї Вабіноного Яру, який зараз створює

по смертників іноді тікали і поміряти поранку у місцевих лікарів, щоб зберегти своє життя, але всі-таки не відійшли: перед смертю не відійшли. По Шевчуку прибігла сина Галина Байрак, якого не встигла побачити. Місця ховали їх далеко люди від злих очей. Якось до хати приїхали свиста Іван Таранчук. Не такий, який прийнято показувати у воєнних фільмах. Гримав, а на вухо господарів істотно: перешоха сохій гітлерів — затравив їх.

Вайнерів урятували. На пам'ять Ганна подарувала маленький Мирічці українську вишиванку, яка стала сім'єю рідкістю. Коли визначали суму дату масових рослин у Бабиному Яру, Мрія Федорівна, за чоловіком нін Горіани, передала цю сорочку до Українського музею Великої Вітчизняної війни, а разом з нею і державну медаль «Бабині»

концертів, першого виконавця лінії «Ой Діпро, Діпро, ты широк, могуч», в також священників, равнів, депутатів, першого Президента України Л. Кравчука.

— А ось це місце я залишила для Леоніда Давидовича та Білла Кліянтонів. Він же приїждить з першим візитом до Києва, коли ми відзначимо всесвітнє свято — 50-річчя Перемоги. Я вишила спеціально для нього у подарунок «синенький скромний платочек». То допоможіть мені дістати автограф президента.

Після розмови з Марією Федорівною я зв'язалася з Михайлом Дорошенком, прес-секретарем Президента України, хоча зв'язався мені тільки самий цей вчинок видався безглуздим: заздалеку багато справ мають президентів. Але

Але Михайло Дорошенко вислухав уважно. Одразу пообіцяв, що з автографом нашого рідного Президента проблем не буде. А от з американським... Протокол візиту узгоджували дві сторони, графік його перебування у Києві розписаний мало не до секунд. І знову «але» — дав все-таки надію.

— Надія вмирає останньою, — сказав Мерія Федоріана. — Принаймні я не квітатиму себе, що ве спробуваль цього зробити. Я вірю!

Мвріє Федорівно, ми теж ві-
римо.

Наталя ФІЛІЧУК

Фото Сергія КОВАЛЬЧУКА

Своїх орденів не продамо!

У мене зберігся лист, котрий мав накреслити моє творче життя після закінчення театрального інституту: «Художній керівник Київської ніностудії тов. Довженко О. П. просить Вас прибути на ніностудію 22 червня 1941 року на 12 годину дня для переговорів...»

На цю годину Київ
уже пізнав кров вій-
ни.

Я пірнула в орієні війни з усією щирістю молодого патріотичного душі. У військово-санітарному поїзді працювала санітаркою, молодшою медсестрою. 3 листопада 1942 року по люті 1944 року у складі фронтової бригади виступала перед бійцями. Першою москвою нагородною була медаль «За оборону Сталінграда»...

Запитуючи себе звраз,
що ж більше допомогло
нам виграти айну — иена-
висть чи любов, відпові-

Сьогоднішній час адається мені неоголошеною війною. До справжньої свободи і демократії ми йдемо смутно — на шляху надто багато жертв, а найбільше у царині моралі. Звраз, як і в ту війну, потрібне милосердя.

Моя добре слово сьогодні — про керівництво тевтру імені Іаана Фравна, котре піклується про своїх колишніх працівників, нині пенсіонерів. Серед них — учасників війни або до цієї війни причетних.

Генеральний директор театру звелужений працівниці культури України Михайло Васильович Захвєрєвич — фахівець воістину академічного рівня, людина високої моральної прєби, заохочує опікунство над тими, хто віддан театрові десятии роніа жити.

У мене сімнадцять урядових нагород — орденів і медалей . . . Нещодавно мені запропонували продати орден Леніна . . . за 200 доларів. Ось вона — наочна — жорстокість, аморальність, цинізм сьогоднішньої «війни». Не дуель таких треба викликати! Ні, не продамо ані орденів своїх, ані честі, ані пам'яті! А любов і увага франківців допомагає нам вистати . . .

Ольга КУСЕНКО,
народна артистка СРСР,
лауреат Державної премії
СРСР.

На знімну: Ольга Кусенко та Михайло Захаревич.

Динамівські ідеали честі

БАГАТО незбутних, героїчних сторінок вписали в боєвий літопис Вітчизняної війни діяльці України. По-різному склалися їхня доля в ті різні роки. Деякі з них першими прийняли на себе удар німецько-фашистських полчищ або ж за злочинком серця пішли добровільно на фронт, у партизанські загони, в підпілля, піднімали загони або наблизи в безлюдних полях на добровільно умикну бачуно стріляти, приймали рукопашного бою, заважали ваташам і дошквалних ударів окупантам у вобохожу тилу.

Уже на світанку 22 червня 1941 року вступили в червоний смертельний бій воїки-динамівці 13-ї застави Володимир-Волнянського прикордонного загону ка чолі з лейтенантом Олексієм Лопатиним. Опинившись в оточенні, застава протягом однієї

ти днів опилася з переважаючими силами завойовників, завдаючк їм відчутних втрат, загальмовуючи їхнє просування в глиб країни.

Дві дощі відбавляла натіск Двох
ворожих полків 5-та заставла 25-го
прикордонного загону. Прикордонники
закликали одик полк, а другий кон-
трактуюча відкинула з казої теркто-
рії. За мужність і відвагу, виявлені
під час оборони державного кордо-
ну, прикордонники цієї славетної за-
стави Ізбуківську, В.Михайличенків
К.В.Чичикюку присвоєно звання
Героїв Радянського Союзу. Це були
ПЕРШІ Герої Вітчизняної війни. До
речі, відважний солдат Ізбуківськ
став старшим офіцером і в повоєнний
час очолював колектив фізкультури
Дніпропетровської обласної ради
зидинами.

На початку липня тренер з боксу Л.Сапливенко добровільно пішов на фронт. Там він став сміливим і винахідливим розвідником. 28 серпня 1941 року, виконуючи чергове завдання проти тилу ворога, загинув під Кременчуком, у селі Івки.

Рухали на фронт і ушлявлені в той час спортсменами-динамівці Б.Федченко-Дубровін, плавцеш В.Вержбицький, гімнаст В.Догадін, легкоатлет В.Скородо, штакетник М.Лялутін та Я.Шинерозо, тенісист В.Котов, борці брати Г. та В.Баєві, десятиборець С.Дмитрієв, чемпіон країни в багатоборові ГПО Г.Ердман, стрілець М.Сорокін та багато інших.

З-поміж них — і кеодіоразовий чемпіон країн з класичної боротьби харківський динамовець І. Михайловський. На той час він купався в проміні слави, в нього була можливість пересидіти в тилу, але він, сповідуючи динамівські ідеали честі, вважав, що його місце там, де вирішувється доля його народу.

Загнуб Іван Михайловський 1941 року під Києвом

У тяжких боях за Крим відзначився київський динамовець Микола Корнієнко. Йому доручили переправити через Сиваз важливі документи. Він проплив сімнадцять кілометрів солоною сиваською водою з при-
в'язаним до голови пакетом, поки ді-
стався нашого плацдарму. За цей по-
чинок його відзначено орденем

Рекордсмен країни зі стрибків із жердиною харківський динамовець Гаврило Раєвський в перші ж дні війни взяв синівперську гвинтівку. На рахунок лейтенанта Раєвського 173 знищених окупантів! Тяжке наскрізне поранення в око надовго прикувало його до ліжка — майже місяць був несприятливим. Та могутній організм, загартований спортом, узав гору: славетний Гаврило Раєвський знову повернувся до спорту.

Спортсмен, генерал, герой — так пам'ятають динамівці Києва Миколу Острякова. В довоєнну пору він демонстрував зразки філігранної техніки парашутного спорту, а в роки війни став генералом, командуючим військово-повітряними силами Чорноморського флоту. 24 квітня 1942 року в повітряному бою за Севастополь загинув, як герой: за штурвалом він опинився

У надзвичайно складних умовах, сіючи паніку серед окупантів, діяли київські підпільники на чолі з Іваном Кудрею — першорозрядником зі стрілецького спорту, членом збірної команди київського «Динамо».

В окупаційній Одесі під керівництвом В.Молодцова діяла оперативна група, яка здійснювала активну розвідку і руйнувала гітлерівські комунікації. В нерівному бою він потрапив у пазури гестапо і був розстріляний. Перед смертю В.Молодцов за оголоду відвідував пропозицію фашистів звернутися до їхнього командування за проханням про помилування. «Я на своїй землі, — відказав, — і пощади у ворога не прошу». Гірку долю Молодцова поділив і інструктор зі стрільби Одеської обласної ради «Динамо» Микола Петренко.

Великої школи окупантам у Миколасів завдавала розвідувально-диверсійна група, яку очолював дияконець В.В'ягін. Вона з'являлася загалом мовулава ремонт кораблів, робила їх непридатними на верфі. Фашисти вистежили керівника групи, Героя розстріляли. В'ягін посмертно присвоєно звання Героя Радяцького Союзу. В Миколасів йому споруджено

Наші серця огортує щемний, непогамовний жалі, коли ми згадуємо також такі імена; як брати Г. та В.Баєви, В.Вержицький, О.Ващенко, П.Барабашов, В.Котов, Е.Шаєр, І.Качин, М.Згурський і багатьох-багатьох інших героїв-дикимівців, котрі віддали своє життя за свободу і незалежність Батьківщини. Ми постійно дбаємо про те, щоб вони завжди були з нами, щоб вони були вічні. Свято зберігаємо пам'ять про них, хто не повернувся додому.

Іван ФЕДОРЕНКО,
перший заступник голови ФСТ
«Динамо»

PEUGEOT

ІНТА КИЇВ
ОФІЦІЙНИЙ ІМПОРТЕР

У родині PEUGEOT 306 — новина. Надійшов у продаж новий седан сферичного корпусу. За європейською класифікацією він відноситься до категорії М-1. Зовні, особливо в задній частині, седан Peugeot 306 схожий на корабель шід жерсті, який вкритий багатомірними автомобільними останками роликів.

Новий автомобіль виїшов доволі просторим (довжина пасажирського салону 1690 мм, ширина на рівні переднього сидіння — 1420) і має місткість (463 дм³) багатини. Випускається у трьох варіантах: SL, SR та ST. Для кожного варіанту — своя комплектація.

306

806

Козир PEUGEOT 806 в тому, що всі сидіння мають найвищу якість регулювання. Передні — можна розвернути на всі чотири боки. Задні, як можна повернути, так на повільний рух, хоч

паданий сід, можна також повертати в будь-який куток салону. У результаті в машині можна установити спокій на чотирьох, аплікувати спокійно, можна врізати руш переставити сидіння так, щоб покласти себе зовсім самотньо у великому порожньому просторі.

Важіль перемикання вперед і знаходиться прямо під рукою, майже не треба маршувати рукою від керма. Але довжина важеля зберелась або навіть стала ледь меншою, тому його прищипали та розмістили на виступі передньої консолі. Ходить важіль дуже легко, відчужається на бачинні, ніж звичайно, тут і спина нагору дійсною компетера

BOXER

НОВИЙ
БАГАТОФУНКЦІОНАЛЬНИЙ
ВАНТАЖО-ПАСАЖИРСЬКИЙ
АВТОМОБІЛЬ «BOXER»

ЛІДЕР У СВОЄМУ КЛАСІ
BOXER
МАКСИМУМ
НАДІЙНОСТІ
МІНІМУМ —
НЕБЕЗПЕКИ

ПРОДАЖ.
ГАРАНТІЯ. СЕРВІС

КИЇВ: вул. Сичового повстанця, 11-А,
(044) 290-42-48, 290-40-33

ДНІПРОПЕТРОВСЬК: вул. Гілясової, 17
(0562) 44-55-07

ЛЬВІВ: вул. Чайковського, 20
(0322) 72-26-34, 21-49-15

ОДЕСА: вул. Богдана, 5
(0482) 23-72-88, 23-72-98

Інформація про третій випуск акцій Українського акціонерного комерційного банку «УКРНАФТОГАЗБАНК»

1. Характеристика емітента

Український акціонерний комерційний банк розвитку нафтогазового комплексу «Укрнафтогазбанк» заснований як акціонерне товариство відкритого типу 12 вересня 1991 року та зареєстрований у Національному банку України за № 30.10.91 р. (реєстраційний № 26) діючий на комерційних принципах. Перереєстрований 04.04.95 року під № 11012/181.

Адреса «Укрнафтогазбанку»: Україна, 254071, Київ, вул. Хорива, 1.

Операції «Укрнафтогазбанку»: АКБ «Укрнафтогазбанк» у відповідності з чинним законодавством, міжнародною банківською практикою та на основі договорів, укладених з клієнтами, проводить в національній та іноземній валюті такі операції:

залучення вкладів (депозитів) і надання кредитів; розрахунки за дорученням клієнтів і банків-кореспондентів;

фінансування капітальних вкладень за дорученням власників або розпорядників інвестиційних коштів;

випуск, купівлю, продаж і зберігання платіжних документів та інших цінних паперів (чеків, акредитивів, векселів, сертифікатів, акцій, облігацій та інших документів), інші операції з ними;

видавання поручечтателів, гарантій та інших зобов'язань за третіх осіб, які передбачають їх виконання в грошовій формі;

придбання права вимоги з поставки товарів і надання послуг, прийняття ризику виконання таких вимог та інкасація цих вимог (факторинг, форейтинг);

залучення і розміщення коштів і управління цінними паперами за дорученням клієнтів (трастові операції);

надання консультаційних послуг;

уход за комісійні операції (брокерські операції);

валютні та рубльові перекази за кордон і прийняття валютних і рубльових переказів по кореспондентських рахунках;

приймий і відомити готівку у валюті й російських рублів; відкрити і вести валютних рахунків юридичним і фізичним особам;

купівля та продаж безготівковою валюти та російських рублів на біржі;

відкрити валютних акредитивів;

видавання валютних кредитів;

конвертування (обмін однієї валюти на іншу); здійснення інших банківських операцій.

Загальний обсяг статутного фонду на 12 квітня 1995 року становив 10.279.300.000 крб. Фактично сплачено — 10.279.300.000 крб. Статутний фонд складається з внесків акціонерів — юридичних та приватних осіб.

ІІ. Дані про третій випуск акцій

Українського акціонерного комерційного банку «Укрнафтогазбанк»

Рішення про наступний випуск акцій Українського акціонерного комерційного банку «Укрнафтогазбанк» прийнято загальним збором акціонерів банку 4.04.95 року, протокол № 7. Загальний обсяг третього випуску акцій — 189.720.700.000 крб, що становить 1.707.487 простих іменних та 189.720 іменних привілеєваних акцій по 100.000 крб. кожна.

Передплата на третій випуск акцій «Укрнафтогазбанку» розпочинається 15 травня 1995 р., триватиме шість місяців і закінчиться 15 листопада 1995 р.

Фінансові ресурси, залучені «Укрнафтогазбанком» за рахунок випуску акцій, будуть використані на цілі згідно з положенням статуту, зареєстрованого в Національному банку України.

Акціонери «Укрнафтогазбанку» мають право брати участь в управлінні справами «Укрнафтогазбанку» на зборах акціонерів та разі банкру

отримувати частину чистого прибутку від діяльності «Укрнафтогазбанку» (дивиденди);

отримувати інформацію про діяльність «Укрнафтогазбанку»; передавати, продавати, заставляти акції самостійно, з обов'язковою реєстрацією змін власника в книзі реєстрації;

першочергове придбання акцій за номінальною вартістю.

Передплати випуску акцій «Укрнафтогазбанку» зареєстровано у Міністерстві фінансів України й оплачено повністю в розмірі 10.279.300.000. Перший та другий випуски акцій складаються з простих іменних та привілеєваних акцій.

Дивіденди за акціями виналяються поквартально, за мис знаходиться головного банку за адресою: Україна, 254071, Київ, вул. Хорива, 1.

АКБ «Укрнафтогазбанк» проводить продаж акцій самостійно. Продаж проводиться за адресами:

1. Україна, 254071, Київ, вул. Хорива, 1;

2. Україна, 252113, Київ, вул. Агетарська, 49;

3. Україна, 270001, Одеса, вул. Рішельєвська, 28;

4. Україна, 327030, Миколаїв, вул. Свердлова, 14;

5. Україна, 135001, Херсон, вул. Тираспільська, 5;

6. Україна, 333000, Сімферополь, вул. Р. Люксембург;

7. Україна, 348000, Луганськ, вул. Гаскеля «Луганська правда»;

8. Україна, 316001, Кіровоград, вул. Оражонікідзе, 2.

ІІІ. Чинники ризику

Приймаючи рішення про придбання акцій АКБ «Укрнафтогазбанк» необхідно врахувати такі чинники ризику як:

1. Неповномірність у сфері податкової політики, збільшення ставок оподаткування комерційних банків і посуюрення економічних нормативів.

2. Обмеження сфери діяльності комерційних банків шляхом цілеспрямованого адміністративного посуюрення політики регулювання у фінансовій області.

3. Зміна базового законодавства України.

Первоклассная фирма по инжинирингу и международному трейдингу ищет региональных не эксклюзивных агентов

Наша фирма, входящая в международный концерн, работает в России более 20 лет. Мы реализуем производственные «know how» и технологии, реализуем новые заводы, занимаемся подготовкой персонала и запуском оборудования. Идеальный кандидат представляется нам таковым:

- ☐ более 35 лет, техническое образование, знание английского или итальянского языков,
- ☐ контакты с современными и новыми производителями,
- ☐ желание расширить свою деятельность, не боясь риска и непредсказуемости рынка,
- ☐ стремление увеличить свое благосостояние.

Все кандидаты, будь то физические или заинтересованные фирмы, могут прислать информацию о себе, по возможности, на английском языке, по факсу (095) 200-02-36.

Отбор кандидатов будет проводиться непосредственно на фирме.

РОССИЙСКАЯ ФИРМА

закупает крупные партии сахара и мяса.

Тел. (812) 542-78-10, 542-04-79, 224-10-81; 242-19-75.

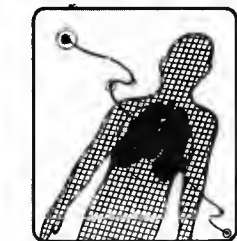
Веклама в газеті «Свобода»
Телефон 441-83-34, Факс 449-85-62.

16-19 мая 1995 г.

NOWEA INTERNATIONAL

Фирма «НОВЕА Интернациональ»

INMED'95

ИНМЕД-95

совместно с IFS GmbH, Niederstedt

**Оборудование для больницы
и поликлиник**
Дворец Спорта,
Спортивная площадь, 1.

(г. Дюссельдорф, ФРГ)

при содействии

Министерства здравоохранения Украины (INMED'95),

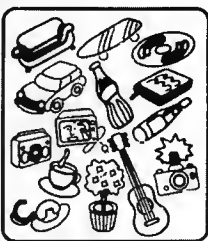
Министерства экономики Украины (CONSIMEX'95),

совместно с

Национальным выставочным центром (CONSIMEX'95)

CONSIMEX'95

КОНСИМЕКС-95

**Товары
народного потребления
экспорт-импорт**

Национальный выставочный центр,
пав. 9, пр. Глушкова, 1.

проводит в г. Киеве Международные Специализированные Выставки

Приглашаем специалистов

Дополнительная информация:

Представительство NOWEA International

Украина, 250254, Киев, ул. Богдана Хмельницкого, 55.

Тел. (044) 219-13-13. Факс (044) 219-13-14.

Глава Представительства — Яблочкова Ирина Михайловна

ИНФОРМАЦИЯ О ВЫПУСКЕ АКЦИЙ

«Гороховского сельского строительного комбината»

I. Характеристика эмитента

- Полное наименование общества: акционерное общество открытого типа «Гороховский сельский строительный комбинат» сараишное АО «ГССК».
- Местонахождение: Украина, 329131, Николаевская область, Житомирский район, ж.д. станция Гороховка.
- Акционерное общество создано на основании постановления общего собрания трудового коллектива (протокол собрания № 1 от 11.12.1992). Общая площадь комбината 7,3 га, свидетельство о государственной регистрации (распоряжение № 25 от 17.03.1993 г.) Житомирской государственной администрации.
- Учредителями Общества являются граждане, проживающие в Гороховском сельском поселении, проинформированные о государственной регистрации (распоряжение № 25 от 17.03.1993 г.) Житомирской государственной администрации и подписавшие учредительный договор.
- Уставной фонд АО «ГССК» составляет 8390 млн. крб. (восемь миллиардов пятьсот девяносто миллионов карбованцев) согласно акту оценки стоимости имущества, состоящего из основных оборотных и денежных средств.
- Среднесписочная численность работников на 01.10.1994г. составляет 371 человек.
- Руководит предприятием Мельниченко Виктор Григорьевич, образование — высшее, по специальности — инженер-строитель, рабочий стаж — 28 лет.
- Предмет деятельности общества: строительство-монтажные, наладочные и ремонтные работы, производство строительных материалов, конструкций, изделий товаров народного потребления, торговля-закупочная деятельность, другие виды деятельности, не запрещенные действующим законодательством.

II. Описание деловой активности

Свою деятельность общество осуществляет в следующих основных направлениях: сотрудничает с предприятиями, учреждениями и другими субъектами в форме заказов и договоров о совместной деятельности, заключает договоры на производство и поставку продукции, товаров, сырья и материалов, а также на услуги по строительству жилья, объектов социального назначения и других объектов. Осуществляет международные экономические связи и ведет внешнеэкономическую работу по всем видам деятельности. Осуществляет оптовую, розничную, комиссионную торговлю.

2. Баланс по состоянию на 01. 01. 1995 года.

АКТИВ	млн. крб.
1. Основные фонды и другие внеоборотные активы	39539
2. Задолжания и запасы	6384
3. Денежные средства, расчеты и другие активы	68308
Баланс	114611

ПАССИВ

1. Источники собственных и привлеченных к ним средств, в том числе:	2002
— уставный фонд	1619
— доходы будущих периодов	4176
Прибыль	10764
2. Расчеты и другие пассивы	10764
Баланс	114611

III. Данные об эмиссии ценных бумаг

- Начало открытой подписки с 03.05.1995 г.
- Общая сумма эмиссии составляет 20,0 млрд. крб. Выпускается 192 000 простых именных акций и 10 000 привилегированных акций номинальной стоимостью 100 000 крб. каждая. Сертификаты акций имеют серию А1 и порядковые номера с 00001 по 190000.
- Цель использования финансовых ресурсов, полученных вследствие эмиссии, — создание новых рабочих мест путем реконструкции и обновления основных производственных фондов и создание новых энергосберегающих технологий домашнего хозяйства.
- Владельцы простых именных акций имеют право: принимать участие в управлении делами общества в порядке, предусмотренном уставом, принимать участие в распределении прибыли общества и получать ее часть в виде дивидендов, получать часть имущества общества в случае его ликвидации, пропорциональную стоимости принадлежащих им акций, получать информацию о деятельности общества.
- Владельцы привилегированных акций имеют право: получать дивиденды фиксированного размера, не зависящие от итогов деятельности АО, Владельцы привилегированных акций не имеют права голоса. При ликвидации общества владельцы привилегированных акций пользуются первоочередным правом на получение части имущества АО.
- Платежные куче акции. Платежная розетка акций осуществляется согласно действующего законодательства по курсу, который устанавливался на основании соотношения предложений и спроса общества в размерах и в сроки, установленные общим собранием акционеров и Уставом общества. Дивиденды начисляются пропорционально номинальной стоимости акций каждого акционера в установленном фонде общества.

курс, который устанавливался на основании соотношения предложений и спроса общества в размерах и в сроки, установленные общим собранием акционеров и Уставом общества. Дивиденды начисляются пропорционально номинальной стоимости акций каждого акционера в установленном фонде общества.

7. Выплата дивидендов осуществляется путем перечисления средств на указанные акционерами счета или другим путем по решению общего собрания. Выплата дивидендов производится по итогам года.

IV. Размещение акций. Сроки оплаты

- Размещение акций осуществляется согласно плану размещения акций открытого акционерного общества.
- Форма выплаты — наличная, на общее количество акций, выданных сертификатами.
- Порядок распространения акций: льготная продажа членам трудового коллектива 20 000 000 акций (10%), в том числе за собственные средства (10%).
- Оплата акций осуществляется по адресу: 329131, Николаевская область, Житомирский район, станция Гороховка, АО «ГССК», касса общества (наличным — чеком), № 000467086 в Житомирском отделении АК АПБ, МФО 326319, тел. 22-59-27, 22-50-53, 28-11-55.
- Открытая продажа с 03.05.1995 г.
- Срок открытой подписки с 03.05.95г. по 03.11.95г. В случае превышения или недобора запланированного объема предпринимать решение принимается общим собранием акционеров об отклонении или принятии фактического размера предельного.
- Акции открытого АО обмениваются в соотношении: за 1 акцию ЗАО 13 акций открытого АО. Если часть акций ОАО получается проблем, то его округляют в меньшую сторону. Лицо принимает доплату от акционера.

V. Факторы риска

- Ухудшение общей экономической ситуации в стране.
- Неэффективность и неиспользование власти предприятия в проведении экономических реформ.
- Прогрессирующая инфляция.
- Ослабление непроизводительной силы (форс-мажор). Генеральным агентом по распространению подписки акционеров КТ «Национальные деловые бумаги» 327001, г. Николаев, Гражданская 16, тел. 35-12-45.

Украинская Энергетическая Компания

ДИЗЕЛЬГЕНЕРАТОРЫ И САКИ

(8 кВт - 1 МВт)

- ☐ (стандартизированные, различные степени автоматизации)
 - ☐ ПРОИЗВОДИМ И ПРОДАЕМ ☐ ГИБКАЯ СИСТЕМА СКИДОВ
 - ☐ ПОЛНОЕ ТЕХСЛУЖБОВАНИЕ ☐ ВОЗМОЖНА ПОСТАВКА ОБОРУДОВАНИЯ НА БАТТЕРНОЙ ОСНОВЕ
 - ☐ КАПИТАЛЬНЫЙ РЕМОНТ
- Харьков, 38000, в/а 4490 (0572) 33-33-02, (факс) 33-40-66

Арбитражный суд Черкасской области (м. Черкас, бульвар Шевченка, 307) порушил справу № 240/2 про банкротство відкритого акціонерного товариства «Городищенський цукрорафінадний комбінат».

Адреса боржника: 258530 Черкаська область, м. Городище, вул. Театральна, 5, р/р 404401 в Городищенському відділенні АК: АПБ «Україна», МФО 354057.

Реализуем

макаронные изделия

и другие продукты питания
пр-ва Болгарии.

Тел. (0572) 30-78-79.
Тел./факс 30-78-27.

